

homenets

MIQUEL TUNEU

EUMO EDITORIAL / UNIVERSITAT DE VIC - UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

ÍNDIX

Sovint la realitat se'm presenta en forma d'acudits... ..	7
Caminar alt	11
Jo millorat	23
Escultures vivents	35
L'esfinx	47
Llibres acollidors	59
Màster de l'Univers	71
No ens precipitem	83
Megalomania	95
Espatllar el silenci	107
Ser un tigre	119
Realitat femenina	131
Coses tangibles	143
La vida és una jungla	155
L'humor intel·ligent d'en Miquel	167

SOVINT LA REALITAT SE'M PRESENTA EN FORMA D'ACUDITS...

Poca cosa puc explicar que no hagin dit ja aquests homenets i donetes, que són l'expressió de la meva percepció de les relacions que els homes i les dones mantenim entre nosaltres i amb nosaltres mateixos. I és que, en definitiva, com diuen ells, «sovint la realitat se'm presenta en forma d'acudits... no sempre bons».

Així vaig presentar l'exposició «homenets» que el 2019 va acollir la Universitat d'Estiu de Vic i que ha estat el desencadenant d'aquest llibre. Els protagonistes de les pàgines que segueixen van treure el cap per primera vegada el 2005 en forma de tires còmiques al blog de notícies *l'Apunt* de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Des d'aleshores, setmana rere setmana, reben encara l'atenció amical d'un bon nombre de lectores i lectors.

Per descriure'ls amb una mica més de solemnitat, podem veure els homenets com un instrument per celebrar la vida, confrontar la mort i retratar l'absurd que es desprèn tant de l'una com de l'altra. Aquest vindria a ser, en poques paraules, el sentit d'aquests personatges que van sorgir a partir d'alguns epigrames i ocurrences d'un diari personal. Van anar agafant relleu a mesura que detectaven incoherències i paradoxes –pròpies i col·lectives– que, vistes des de l'angle adequat, eren risibles perquè feien evident l'esquerda que hi

ha entre allò que som i allò que volem ser, que és d'on emana el gas del riure, el gag.

I llavors va començar la diversió. Confio que qui els llegeixi hi trobi també una mica del bon humor que a mi em provocava donar-los forma.

L'humor

Els «homenets», començant per la seva denominació, posen l'accent en la petitesa de la nostra condició i de les nostres vides, un fet que ens esforcem a ocultar-nos perquè tots hem d'alimentar una autoestima suficient per fer front a la realitat quotidiana, que és on ens movem i interactuem. Però com passa sempre, no en tenim prou de mostrar-nos capaços, intel·ligents i resolutius per ser acceptats en societat sabent que això és més una aspiració que altra cosa, sinó que ens acabem creient que el nostre «jo millorat» és realment un fet, que som així per naturalesa.

Els homenets ens mostren, doncs, algunes de les incongruències que es donen en el nostre entorn quotidià i que posen de manifest el fons d'inseguretat que sempre ens acompanya i que ens esforcem –amb més o menys encert– per amagar als altres i amagar-nos a nosaltres mateixos perquè contradiu el rol que estem interpretant.

Riure d'un acudit que exposa les nostres febleses és també el riure nerviós d'entreveure el buit que s'obre quan ens adonem que perdem per un moment la màscara que ens protegeix. I és que el riure sorgeix quan entreveus la realitat que desmenteix l'ego social. Aquest fet fa somriure moltes persones, però també n'hi ha d'altres a qui fa sentir incòmodes. L'humor no és sempre humorístic per a

tothom, i és que no tots estem disposats a acceptar que ens mostrin les nostres incongruències inevitables.

En definitiva, els homenets són les meves –les nostres– contradiccions exposades en forma d'esquetx amb l'esperança que qui les observi s'hi vegi poc o molt reflectit i puguem somriure conjuntament, més que no pas riure'ns l'un de l'altre. Diguem que es tracta d'un humor terapèutic, una mostra de les debilitats que ens defineixen com a éssers humans i que, retratades, fan que no ens sentim tan sols ni tan culpables de ser com som, més aviat poca cosa.

El relat

Els acudits, com a relat que són, segueixen la clàssica estructura triàdica de presentació, nus i desenllaç en què es basen el teatre, les novel·les i, en general, totes les històries que ens expliquem en el nostre dia a dia, és a dir, de la manera com sembla que estructurarem el nostre relat del món. Així doncs, les tires dels homenets funcionen com minúscules comèdies que ens presenten una situació, hi emergeix un conflicte i es resol en un desenllaç inesperat –que en aquest cas s'espera que tingui un efecte còmic.

La catarsi, l'alleujament, l'assumpció de la nostra petitesa davant de les forces inconscients de la naturalesa, de la societat o de la nostra mateixa psicologia que la tragèdia i el drama provoquen tenen un correlat en l'acudit –molt en minúscula, és clar. El riure alleuja. La comèdia també provoca una catarsi, una relaxació de l'ànima, però en un altre sentit, i l'acudit és una comèdia en petit format. El somriure que provoca vol dir que s'ha aconseguit l'efecte, que s'ha mostrat una petita veritat que ara compartim i assumim, que

ja coneixíem, però que teníem oblidada perquè no encaixava amb el relat en què ens movem habitualment. Aquesta complicitat fa que ens puguem sentir acompanyats i alleujats. Per un instant hem compartit una veritat –de vegades vergonyosa– que no esperàvem. D'aquí el somriure que fa emergir el fet de deixar per un moment el relat de la raó i d'entreure l'absurd que també ens acompanya sempre com un mar de fons que habitualment preferim ignorar.

L'acudit és com un bol de terrissa que, gràcies al seu esquematisme, concisió i ambigüitat permet de posar-hi qualsevol cosa, pots deixar-hi les claus o omplir-lo d'aigua. El lector fa servir l'acudit per posar-hi les seves vivències i circumstàncies personals, no importa quins fossin els motius que varen provocar que l'autor l'escrivís. D'aquí que, qui s'hi trobi reflectit, no serà perquè estigui d'acord amb el sentit que l'autor li donava, sinó pel sentit que ell mateix hi posa, el que hi projecten les seves circumstàncies, records i vivències. Ens els fem nostres, aquesta és tota la gràcia, i la gràcia que cadascú hi troba és personal i intransferible... i fa riure, però d'un mateix. Quan riem d'un acudit, no ho fem només de la peripècia del personatge, riem d'una peripècia que ens retorna a la nostra pròpia experiència. Per això és tan interessant sentir la interpretació que cada lector fa d'un acudit. No n'hi ha cap d'igual.

Així doncs, si la tragèdia ens fa explícits el dolor i la mort per tal que els assumim des d'un espai de seguretat, si el drama ens fa explícita la vida amb les seves vicissituds i girs de guió per tal que l'assumim amb plenitud des d'un espai de seguretat, la comèdia –i l'acudit– ens fan explícit l'absurd per tal que l'assumim, també, des d'aquest espai de seguretat... aparent.

HAS VIST COM
CAMINO ALT ?

D'AIXÒ SE'N DIU
VOLAR

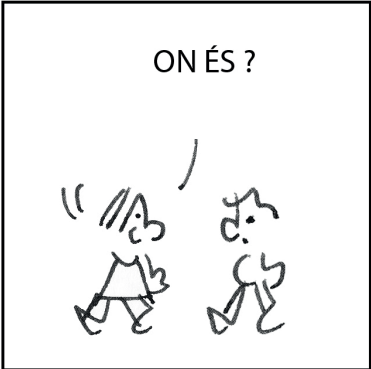
JO NO SÉ VOLAR !

CAMINO, PERÒ ALT !

© Miquel Tuneu

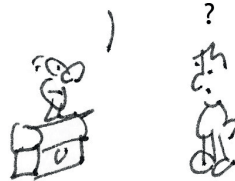

© Miquel Tuneu

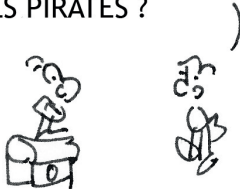
I QUÈ FARÀS QUAN
TINGUIS EL COFRE PLE ?

ME L'EMPORTARÉ
A SUÏSSA

I PER QUÈ NO
L'ENTERRES COM FAN
ELS PIRATES ?

TU PARLES DELS
PIRATES D'ABANS !

© Miquel Tureu

DE VEGADES A
L'HOMENET LI SEMBLAVA

QUE EL LLIBRE
QUE LLEGIA

EL VOLIA ABRAÇAR

... I LLAVORS S'ADORMIA

ZZZZ...

© Miquel Tureu

COM MÉS AVANÇA
LA CIÈNCIA

MÉS CONVENÇUT ESTIC

QUE EL MÓN
ES REGEIX

PER LA MÀGIA

© Miquel Tuneu